

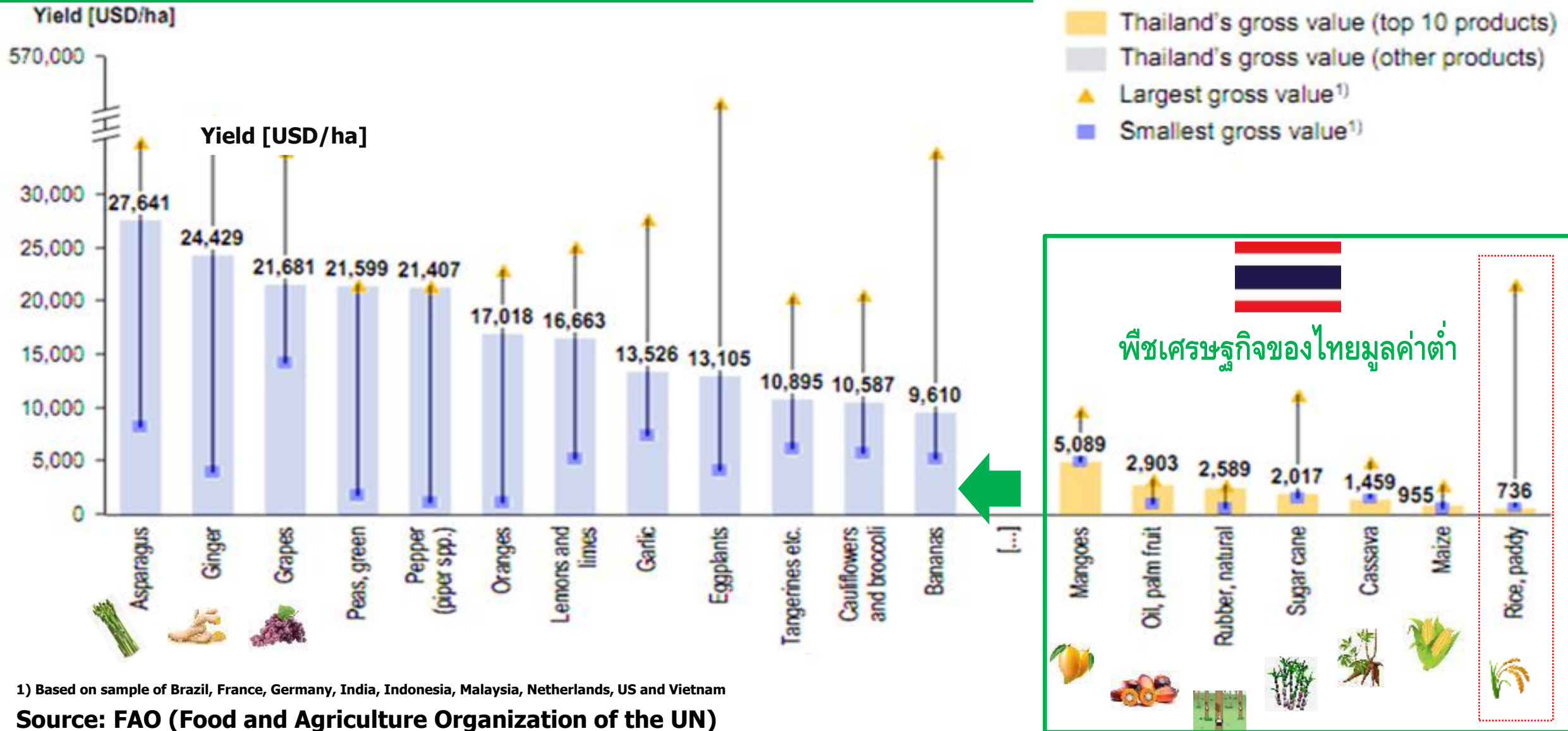
การเสวนาหัวข้อ

“Booster เกษตรไทย สู่เกษตรมูลค่าสูง”

โดยคุณคมกริช นาคะลักษณ์

พื้นที่การเกษตรของไทยส่วนใหญ่ถูกใช้ปลูกพืชที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจต่ำ

Productivity (crops) in terms of gross value per area unit [2014]

1) Based on sample of Brazil, France, Germany, India, Indonesia, Malaysia, Netherlands, US and Vietnam

Source: FAO (Food and Agriculture Organization of the UN)

การปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกพืชอื่นเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ประเทศ

ช่วงปี	ข้าว (นาปีและนาปรัง)		ยางพารา		ปาล์มน้ำมัน		มันสำปะหลัง		รวม	
	พื้นที่ปลูก (ล้านไร่)	รายได้รวม (ล้านบาท)	พื้นที่ปลูก (ล้านไร่)	รายได้รวม (ล้านบาท)	พื้นที่ปลูก (ล้านไร่)	รายได้รวม (ล้านบาท)	พื้นที่ปลูก (ล้านไร่)	รายได้รวม (ล้านบาท)	พื้นที่ปลูก (ล้านไร่)	รายได้รวม (ล้านบาท)
2555 – 2559	71.9	320,950.84	23.1	265,740	4.81	54,405	9.2	64,890	109.01	705,985.84
2560 – 2564	69.0	288,231.1	22.5	223,250	6.05	61,347	9.1	60,000	106.65	632,828.1

การปลูกพืชเศรษฐกิจ
(ข้าว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง)

- ปี 2555-2559 มีพื้นที่เพาะปลูก 109.01 ล้านไร่ สร้างรายได้ 705,985.84 ล้านบาท
- ปี 2560-2564 มีพื้นที่เพาะปลูก **106.65 ล้านไร่** สร้างรายได้ **632,828.1 ล้านบาท**

ช่วงปี	ทุเรียน		เงาะ		มังคุด		ลำไย		รวม	
	พื้นที่ปลูก (ล้านไร่)	รายได้รวม (ล้านบาท)	พื้นที่ปลูก (ล้านไร่)	รายได้รวม (ล้านบาท)	พื้นที่ปลูก (ล้านไร่)	รายได้รวม (ล้านบาท)	พื้นที่ปลูก (ล้านไร่)	รายได้รวม (ล้านบาท)	พื้นที่ปลูก (ล้านไร่)	รายได้รวม (ล้านบาท)
2555 – 2559	0.7	25,980	0.3	6,540	0.48	6,074.4	1.1	24,660	2.58	63,254.4
2560 – 2564	1.0	91,300	0.2	7,350	0.45	11,424	1.7	29,880	3.35	139,954

การปลูกผลไม้
(ทุเรียน เงาะ มังคุด ลำไย)

- ปี 2555-2559 มีพื้นที่เพาะปลูก 2.58 ล้านไร่ สร้างรายได้ 63,254.4 ล้านบาท
- ปี 2560-2564 มีพื้นที่เพาะปลูก **3.35 ล้านไร่** สร้างรายได้ **139,954 ล้านบาท**

หากปรับเปลี่ยนพื้นที่บางส่วน
ไปปลูกพืชอื่นที่ประเทศไทยมีศักยภาพ
ในการผลิต (บนพื้นฐานความเหมาะสม
กับพื้นที่) จะใช้พื้นที่น้อยกว่า
แต่สร้างรายได้ให้ประเทศมากกว่า

* ยกตัวอย่าง : การปลูกผลไม้ที่ประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิต (ทุเรียน เงาะ มังคุด ลำไย) เนื่องจากมีตัวเลขรายได้ที่ชัดเจน

ที่มา: ประมวลผลข้อมูลโดยศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ ม.หอการค้าไทย

ตัวอย่างการปรับเปลี่ยน

พื้นที่เพาะปลูกพืชเดิม **ประมาณ 106 ล้านไร่**

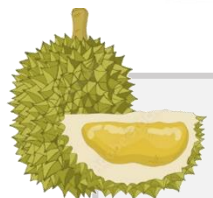
(ข้าว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง)

มีรายได้ประมาณ **632,000 ล้านบาท**

(ปรับเปลี่ยนพื้นที่ 10%)

ปลูกพืชที่สร้างมูลค่าสูง **จำนวน 10 ล้านไร่** (เช่น ทูเรียน มังคุด ลำไย)

สร้างรายได้ประมาณ **773,000 ล้านบาท**

ทูเรียน 8 ล้านไร่

สร้างรายได้ 730,000 ล้านบาท

มังคุด 1 ล้านไร่

สร้างรายได้ 25,000 ล้านบาท

ลำไย 1 ล้านไร่

สร้างรายได้ 18,000 ล้านบาท

** คำนวณจากข้อมูลสถิติ ปี 2560 - 2564

เป้าหมาย

กรอบระยะเวลาตามยุทธศาสตร์ชาติ
20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)

ปรับเปลี่ยนพื้นที่ **10%** จากทำเกษตรมูลค่าต่ำ / ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม
ไปทำเกษตรมูลค่าสูง (ปลูกพืช เลี้ยงปศุสัตว์ ทำประมง)

มุ่งสร้างระบบ

“Modern Farm”

- Smart Farming, Precision Farming
- Innovation, R&D, Technology
- Big Data, Digital Platform
- Mechanization, Machine Utilization
- Control Uncontrollable Factors (i.e. Soil, Water, Weather)
- Plant Factory
- Efficiency, Productivity
- Quality, Standard (Thai GAP), Traceability
- Smart Farmer

เครื่องจักรกลการเกษตร
เพิ่ม Productivity

ปลูกพืชระบบโรงเรือน
ควบคุมผลผลิตให้ได้คุณภาพ

โรงงานผลิตพืช (Plant Factory)
เพิ่มมูลค่าสมุนไพรไทย

ประมงน้ำจืด (Biofloc)
สร้างรายได้เสริม
ระหว่างรอผลผลิต

โปรตีนจิ้งหรีด
อาหารแห่งอนาคต

บูรณาการขับเคลื่อนการสร้างเกษตรมูลค่าสูง

คณะกรรมการบูรณาการ
นโยบายพัฒนาภาค
(ก.บ.ภ.)

คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ
ด้านเศรษฐกิจ Big Rock ด้าน
การสร้างเกษตรมูลค่าสูง

คณะกรรมการขับเคลื่อน
การพัฒนาเศรษฐกิจ
BCG Model สาขาเกษตร

1. ขับเคลื่อนเชิงพื้นที่ (Area Base)

2. ขับเคลื่อนรายสินค้า (Product Base)

คณะกรรมการยกร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13
หมวดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำ
ด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

44,000 บ.

เมล็ดกาแฟสด

เมล็ดกาแฟ

แบ่งกำไรที่ดินเกษตรกร 20%

200,000 บ.

คั่ว

คั่วบด

เม็ดกาแฟคั่ว
275,000 บ.
 กาแฟสำเร็จรูป

ส่งขาย

CoffBOT

CoffBOT แพรนไชส์
 Profit Sharing
 10%
 20%
 70%
 YOUNG ENTREPRENEUR

แฟรนไชส์ CoffBOT

ตู้ชงกาแฟอัตโนมัติ

1-1.2 ลบ. ไร่ 1 ล้าน หอการค้าไทย

ต้นทุนการเลี้ยง

พันธุ์ชาโลเรย์	พันธุ์วากิว
63,550 บาท/ตัว (เลี้ยงขุน 12 เดือน)	73,780 บาท/ตัว (เลี้ยงขุน 24 เดือน)
81,700 บาท/ตัว	← ราคาขาย → 110,465 บาท/ตัว
18,150 บาท/ตัว	← กำไร → 36,685 บาท/ตัว

สร้างรายได้ให้เกษตรกร

1 โรงเรือน : สามารถเลี้ยงได้ 30 ตัว

พันธุ์ชาโลเรย์

พันธุ์วากิว

544,500 บาท/

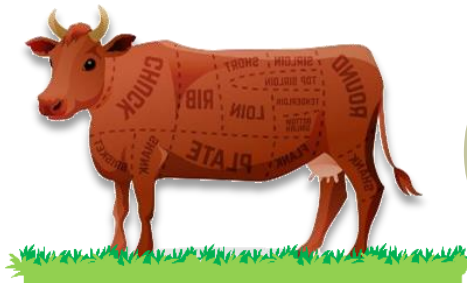
550,275 บาท/ปี

สถานการณ์นำเข้า-ส่งออกโคเนื้อ

2563 (ม.ค.-ธ.ค.)	โคมีชีวิต	เนื้อโคแปรรูป
นำเข้า	75,497 ตัว 1,325 ล้านบาท	18,637 ตัน 3.14 พันล้านบาท
ส่งออก	366,213 ตัว 6.55 พันล้านบาท	413 ตัน 13 ล้านบาท

การผลิต

- เน้นสายพันธุ์ที่ตลาดต้องการ เช่น วากิว , ชาโลเรย์
- ส่งเสริมการเลี้ยงโคขุนปลายน้ำ เกรดไฮมันแทรกสูง (อายุการขุน 12-24 เดือน)
- เกษตรกรได้รับรองมาตรฐานฟาร์ม GFM , GAP

การแปรรูป

- โรงฆ่าสัตว์ โรงแปรรูป ได้มาตรฐาน GMP
- สร้าง Products ใหม่จากเนื้อโคชิ้นส่วนรอง

การตลาด

- ต่อยอดธุรกิจด้วยการเปิดร้าน Butchers , ร้านอาหารเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
- เจาะกลุ่มตลาด Modern Trade High Market

พื้นที่เป้าหมายขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรมูลค่าสูง และ BCG Model

พื้นที่เป้าหมาย BCG Model สาขาเกษตร

พื้นที่เป้าหมายปฏิรูปฯ สร้างเกษตรมูลค่าสูง

ลำปาง

- ข้าวเหนียว
- ไผ่

ขอนแก่น

- อ้อย
- หม่อนไหม

ราชบุรี

- มะพร้าวน้ำหอม
- อ้อย
- สุกร
- โคนม

พัทลุง

- ข้าว

จันทบุรี

- ทุเรียน
- มังคุด
- ปทุมมา

น่าน

- กาแฟ
- โกโก้

เลย

- ไม้ดอกเมืองหนาว
- ผัก สมุนไพร
- กล้วยไข่ แก้วมังกร

สกลนคร

- โคเนื้อ
- ประมงน้ำจืด (Biofloc)

ราชบุรี

- มะพร้าวน้ำหอม
- อ้อย
- สุกร
- โคนม

จันทบุรี

- ทุเรียน
- มังคุด
- ปทุมมา

มะพร้าวน้ำหอม

จ.ราชบุรี

Supply side

พื้นที่เพาะปลูก 85,472 ไร่
เกษตรกร 4,452 ราย

ผลผลิต 409,295,043 ตัน

มาตรฐานการผลิต

GI เกษตรกร 100 ราย พื้นที่ 1,200 ไร่ อินทรีย์ 1 ราย 4.5 ไร่
GAP เกษตรกร 377 ราย พื้นที่ 8,633 ไร่

Demand side

ส่งออกในและต่างประเทศ
122,788,513 ตัน

เกษตรกร

- พัฒนาองค์ความรู้ด้านการผลิตมะพร้าวน้ำหอมคุณภาพ
- ส่งเสริมองค์ความรู้การทำตลาดออนไลน์ และเพิ่มช่องทางการตลาด
- เพิ่มจำนวนการรวมกลุ่มเกษตรกรและการสร้างเครือข่ายเกษตรกร
- สนับสนุนและจัดหาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ
- สร้างขุมเกษตรกรด้านมะพร้าวเพื่อมาพัฒนาสินค้า

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

- นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการผลิตมะพร้าวน้ำหอม
- กำจัดศัตรูพืชของมะพร้าว โดยวิธี "ธรรมชาติบำบัดธรรมชาติ"
- ส่งเสริมการผลิตการเกษตรแบบกลุ่มผลิต (Cluster)
- ส่งเสริมการผลิตมะพร้าวน้ำหอมให้ได้มาตรฐาน GAP เกษตรอินทรีย์ GMP HACCP
- ส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักปรับปรุงดินใช้ภายในแปลงมะพร้าว

การแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

- สร้างมูลค่าเพิ่มจากสินค้ามะพร้าวน้ำหอม
- นำผลพลอยได้และวัสดุเหลือใช้มาสร้างมูลค่าเพิ่ม

ความต้องการได้รับการส่งเสริม/สนับสนุน จากหน่วยงานภาครัฐ / ภาคเอกชน / สถาบันการศึกษา

- ส่งเสริมการสร้างอัตลักษณ์สินค้า GI ของจังหวัด
- ส่งเสริมการแปรรูปมะพร้าวให้หลากหลาย
- ส่งเสริมและพัฒนาบรรจุภัณฑ์
- ส่งเสริมและพัฒนาตราสินค้า
- วิจัยและส่งเสริมการใช้วัสดุเหลือใช้จากมะพร้าว
- ส่งเสริมเกษตรกรพันธะสัญญา
- ส่งเสริมการทำระบบการตรวจสอบย้อนกลับของสินค้า
- ลดการจัดเก็บภาษีธุรกิจ

ความต้องการได้รับการส่งเสริม/สนับสนุน จากหน่วยงานภาครัฐ / ภาคเอกชน / สถาบันการศึกษา

- ส่งเสริมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- ส่งเสริมเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านมะพร้าว
- ส่งเสริมตลาดออนไลน์มะพร้าว
- ส่งเสริมและสนับสนุนการส่งออกมะพร้าว
- จัดมหกรรมมะพร้าวของจังหวัด
- ประชาสัมพันธ์สินค้าในช่องทางต่างๆ ของจังหวัด

เกษตรกรมีรายได้สูง มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
การทำเกษตรที่เป็นมิตรกับ
สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

สุกร

จ.ราชบุรี

Supply side

เกษตรกร 1,417 ราย

ผลผลิต 2,158,037 ตัว

มูลค่าผลผลิต 24,892,439,468 บาท/ปี

มาตรฐานการผลิต

GAP เกษตรกร 116 ราย พื้นที่ 12,220 ไร่

Demand side

ความต้องการในจังหวัด 206,446 ตัว

ส่งออกโรงงานแปรรูปและตลาดในจังหวัด

ข้างเคียงและกรุงเทพ 1,951,591 ตัว

เกษตรกร

- ส่งเสริมการรวมกลุ่มแปลงใหญ่ รวมกลุ่มคลัสเตอร์เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์
- ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายในการพัฒนาอาชีพเกษตรกร เช่น การเชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอกจังหวัด เป็นต้น
- พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรด้านการผลิต การใช้เทคโนโลยี สมัยใหม่การทำตลาดออนไลน์ การเป็นผู้ประกอบการ
- ส่งเสริมให้เกษตรกร สถาบันเกษตรกร เข้าถึงแหล่งเงินทุน

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

- จดทะเบียนฟาร์มเกษตรกร
- ส่งเสริมจัดการฟาร์มและรักษามาตรฐานการเลี้ยงสัตว์ (GAP)
- พัฒนากรรมวิธีการผลิต/การดูแลสุขภาพสัตว์/เลี้ยงสัตว์
- จัดการสิ่งแวดล้อมและลดมลภาวะจากการเลี้ยงและการแปรรูป
- การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อการถ่ายทอดความรู้

การสร้างมูลค่าเพิ่ม

- พัฒนา/ควบคุมคุณภาพและมาตรฐาน กระบวนการโรงฆ่าและ โรงงานแปรรูป (GMP/HACCP)
- พัฒนาบรรจุภัณฑ์และแนวทางการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์
- พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปให้หลากหลาย
- ส่งเสริมการใช้ประโยชน์หรือจำหน่ายชิ้นส่วนเหลือใช้ไปในอุตสาหกรรมอื่นๆ

ความต้องการได้รับการส่งเสริม/สนับสนุน

- เชื่อมโยงกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตและตลาด
- พัฒนาระบบค้าปลีก ค้าส่ง และเพิ่มช่องทางการค้าที่หลากหลาย
- เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการตลาด และ ประชาสัมพันธ์ทั้งในและต่างประเทศ
- สนับสนุนสินเชื่อเพื่อการส่งออก
- พัฒนาเรื่องราว และเครื่องหมายการค้าของผลิตภัณฑ์
- พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัด
- พัฒนาประสิทธิภาพและลดต้นทุนการขนส่งและกระจายสินค้า

เกษตรกรมีรายได้สูง มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
การทำกรเกษตรที่เป็นมิตรกับ
สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

อ้อย

จ.ราชบุรี

Supply side

พื้นที่เพาะปลูก 189,150.86 ไร่
เกษตรกร 6,249 ราย

ผลผลิต 1,123,188 ตัน
มูลค่าผลผลิต 965,941,680 บาท

มาตรฐานการผลิต
GAP เกษตรกร 56 ราย พื้นที่ 611.10 ไร่

Demand side

ความต้องการในจังหวัด 883,188 ตัน
ส่งออก จ.กาญจนบุรี 240,000 ตัน

เกษตรกรชาวไร่อ้อย/ สถาบันชาวไร่อ้อย

- เพิ่มจำนวนการรวมกลุ่มเกษตรกรและสร้างเครือข่าย
- สนับสนุนและจัดหาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ

การแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

- นำผลพลอยได้และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาสร้างมูลค่าเพิ่ม เช่น การนำขานอ้อย/ใบอ้อย มาแปรรูปต่างๆ เป็นบรรจุภัณฑ์อาหาร

ความต้องการได้รับการส่งเสริม/สนับสนุน

- ส่งเสริมการตลาดให้อ้อยเป็นพืชทางเลือกเป็นพลังงานทดแทน พร้อมสร้างตลาด

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

- ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกอ้อย/เก็บเกี่ยว โดยใช้เทคโนโลยี เช่น ใช้เครื่องจักรกลการเกษตรเก็บเกี่ยวอ้อยทดแทนการเผา
- ส่งเสริมการใช้น้ำและปุ๋ยในอัตราที่เหมาะสม ซึ่งจะทำให้ต้นทุนการผลิตลดลง
- สนับสนุนพัฒนาแหล่งน้ำ

ความต้องการได้รับการส่งเสริม/สนับสนุน จากหน่วยงานภาครัฐ / ภาคเอกชน / สถาบันการศึกษา

- พัฒนาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเกษตรกร (ใบอ้อย) มาอัดก้อน
- ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร จัดทำแปลงเรียนรู้
- เทคโนโลยีการผลิตอ้อย (โครงการ Zero burn เกษตรปลอดการเผา)

เกษตรกรมีรายได้สูง มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
การทำเกษตรที่เป็นมิตรกับ
สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ตัวอย่างการสร้างเกษตรมูลค่าสูง ของอ้อย น้ำตาลทราย และผลิตภัณฑ์ต่อเนื่อง

สร้างมูลค่าเพิ่ม ให้ห่วงโซ่คุณค่าของอุตสาหกรรม

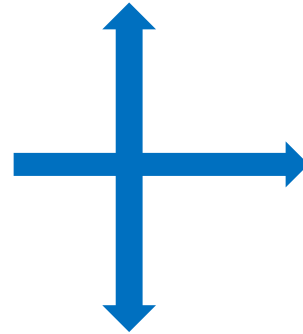
น้ำตาลทรายดิบ

ผลิตภัณฑ์น้ำตาล

อ้อย

ชานอ้อย

ไฟฟ้าชีวมวล

โมลาส

เอทานอล

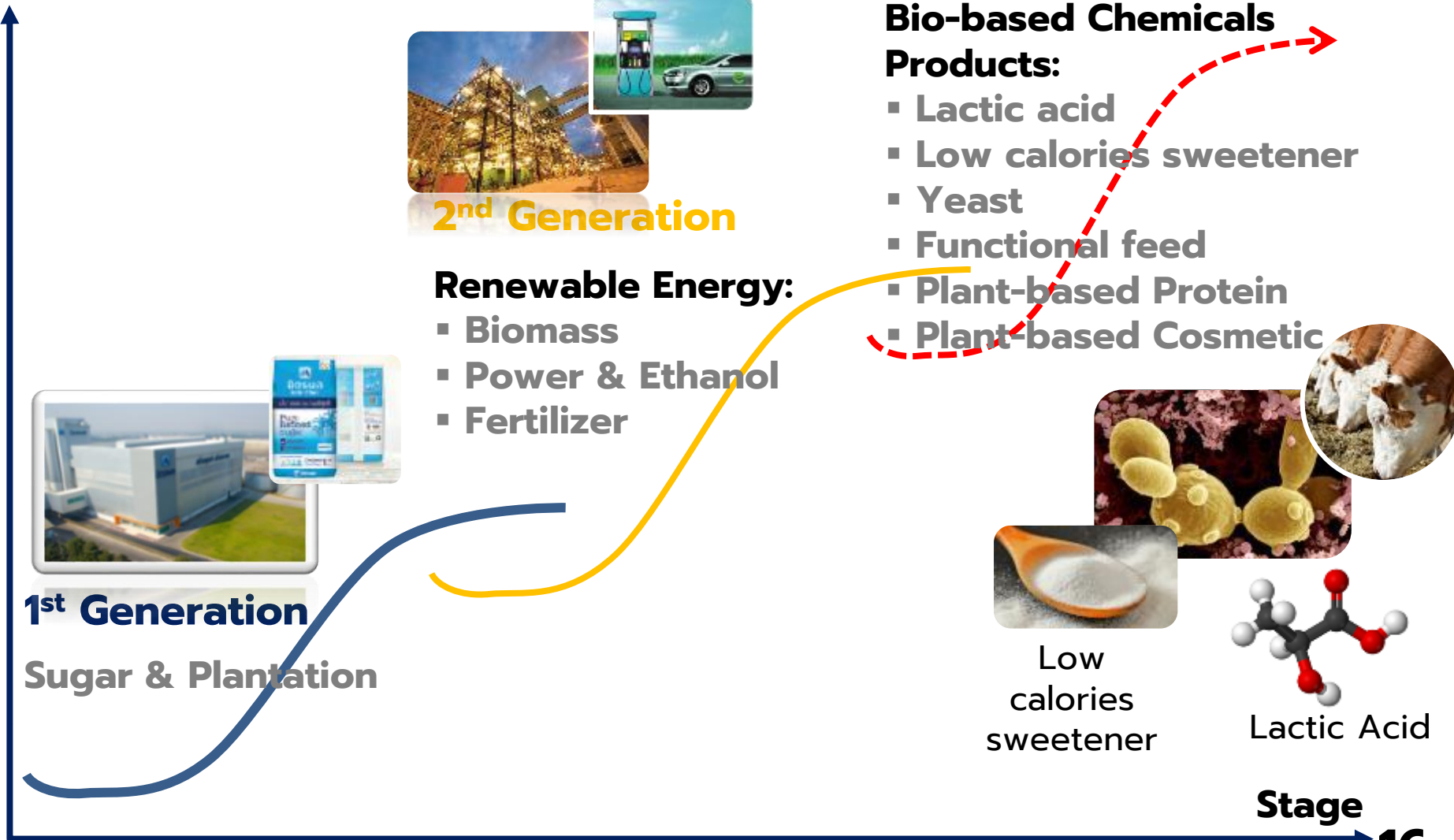

ปุ๋ยน้ำ

สร้าง New S-Curve อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาล

Performance

1st Generation
Sugar & Plantation

2nd Generation

Renewable Energy:

- Biomass
- Power & Ethanol
- Fertilizer

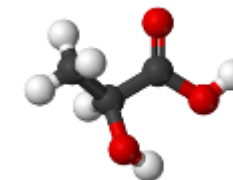
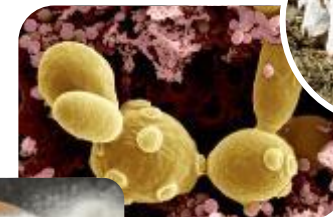
3rd Generation

Bio-based Chemicals Products:

- Lactic acid
- Low calories sweetener
- Yeast
- Functional feed
- Plant-based Protein
- Plant-based Cosmetic

Low calories sweetener

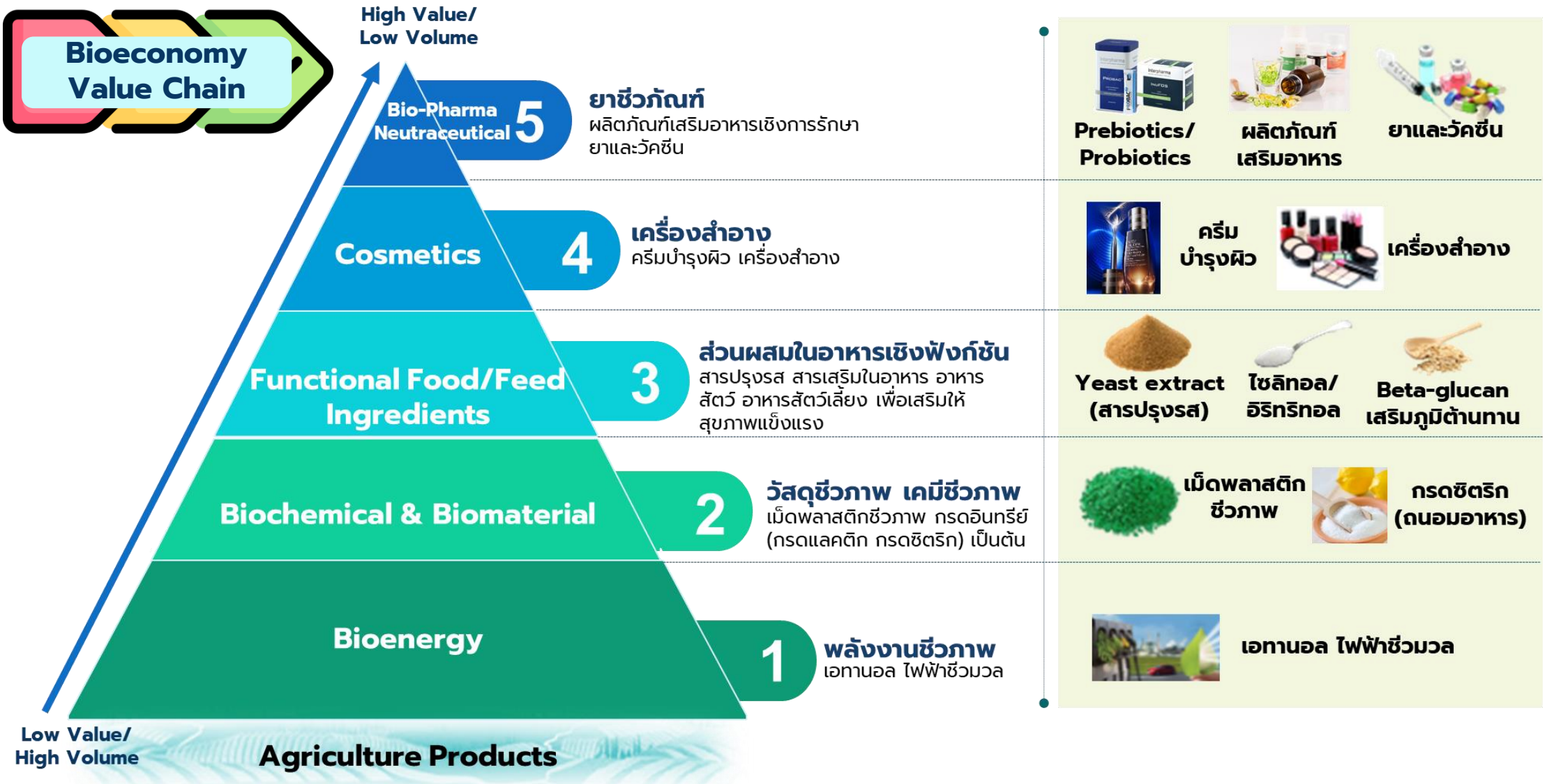

Lactic Acid

Stage → **16**

สร้างมูลค่าเพิ่มสู่ อุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy)

เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคม และการรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนไปพร้อมกันเพื่อให้เกิดเศรษฐกิจ BCG

Agricultural Productivity

Unit : US\$/Person employed

Source: IMD World Competitiveness Yearbook (Ü 2558)

ประสิทธิภาพ : รถตัดอ้อยกับแรงงานตัดอ้อย

ตัดอ้อย

750 ต้น/วัน

ไทย

ใช้แรงงาน

620 คน

ออสเตรเลีย

ใช้รถตัด และแรงงาน

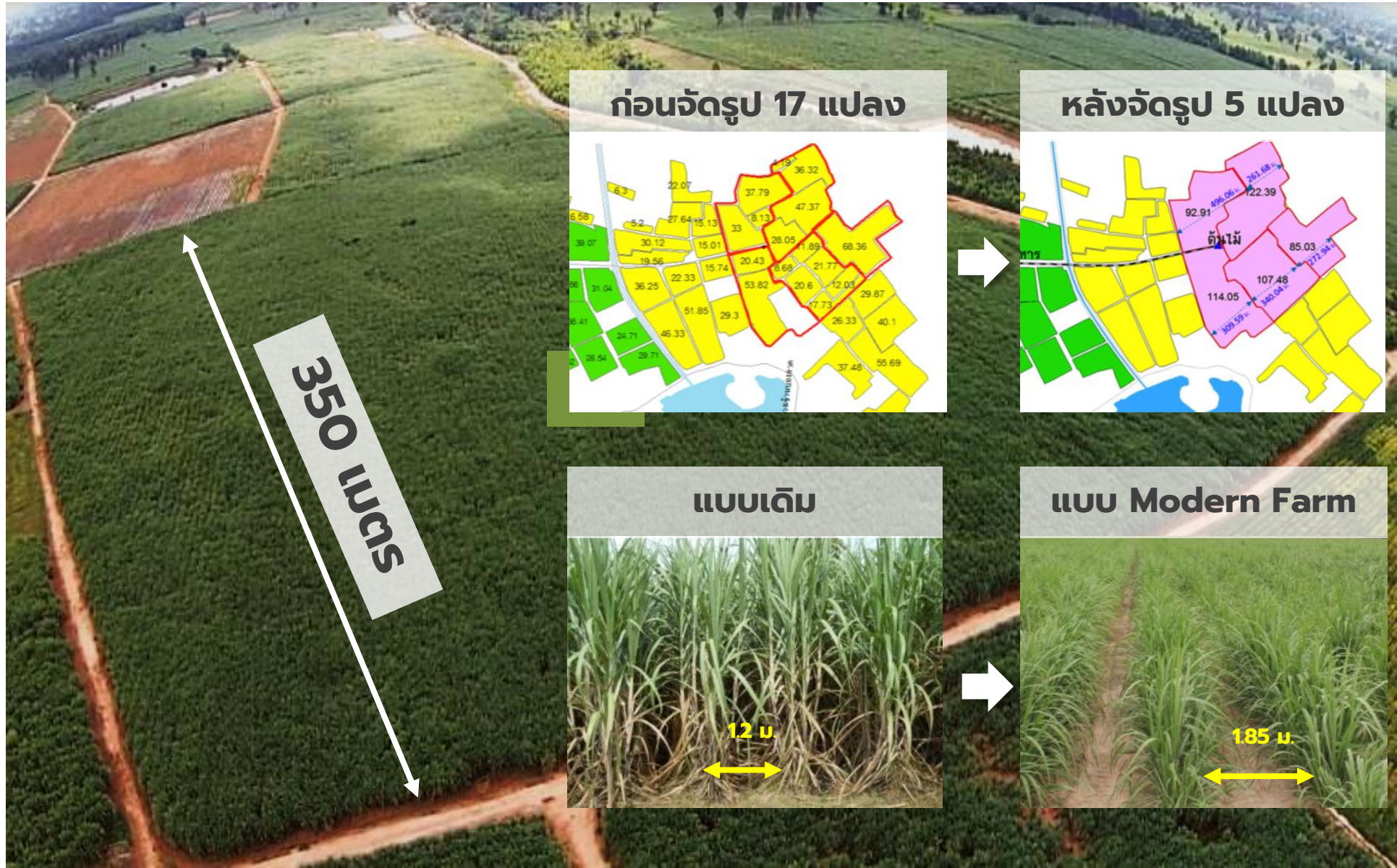

6 คน

การรวมแปลงพื้นที่ปลูกอ้อย

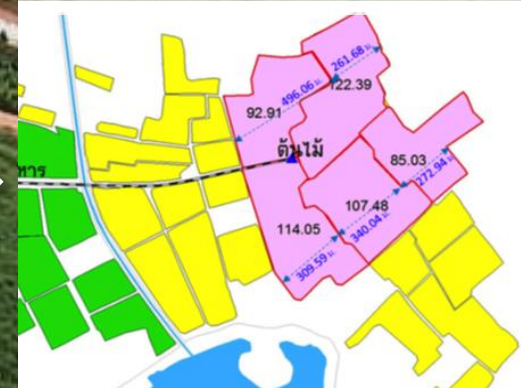
การจัดรูปแปลงอ้อย ทิศทางร่องอ้อย ระยะร่องอ้อย

ก่อนจัดรูป 17 แปลง

หลังจัดรูป 5 แปลง

แบบเดิม

แบบ Modern Farm

การใช้เครื่องจักรกลการเกษตรเพิ่มประสิทธิภาพ

“Mechanization: Increase production capacity and solve labour shortage”

ส่งเสริมการตัดอ้อยสด

เปลี่ยน "ใบอ้อย"
เป็น "พลังงานสะอาด"
สร้างรายได้ ลดมลภาวะ

มิตรพลรับซื้อใบอ้อย, ฟางข้าว
ตันละ **1,000** บาท
เปิดรับซื้อตั้งแต่ 1 ธันวาคม 2563 - 15 มีนาคม 2564

* เงื่อนไขการรับซื้อเป็นไปตามที่บริษัทกำหนด /
** ราคา 1,000 / ตัน เป็นราคารับซื้อหน้าโรงงาน

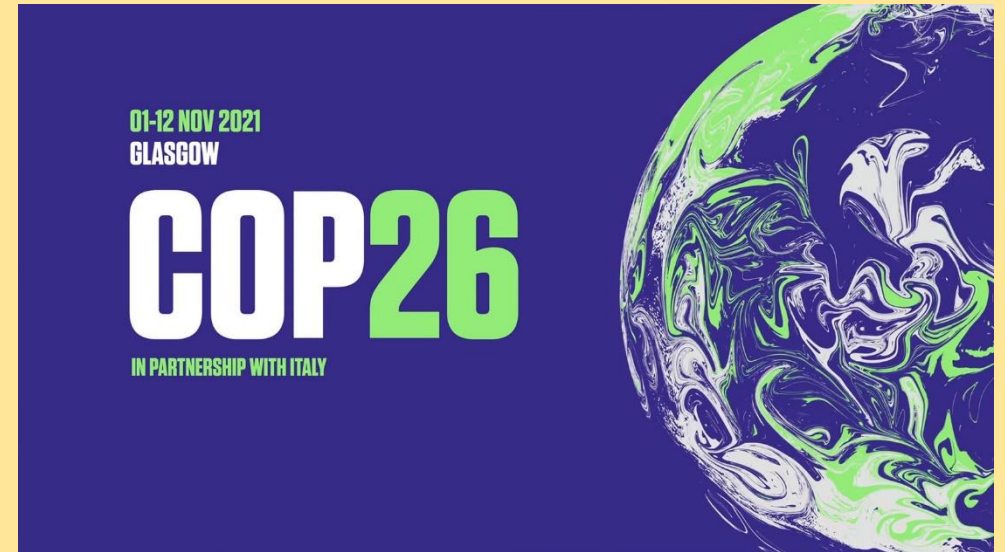

ตัดอ้อยสด เพิ่มกำไร เป็นมิตรกับไร่ เป็นมิตรกับโลก

แนวทางของประเทศไทย

- ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ได้ร้อยละ 20-25 ภายในปี 2573 (ลดการปล่อยลงให้ได้ 111-139 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า)

- 2030(2573) ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก 40% (=111-222 ล้าน ton CO2e) หากได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ)
- 2050 Carbon Neutrality
- 2065 Net-Zero Emission

หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย